

Rozlišovací schopnost (Vivék)

Óm Šrí Paramátmane Namaha

Otázka: „Je schopnost, rozlišující mezi správným a nesprávným, stejnou funkcí jako rozlišování mezi polem a tím, kdo ho poznává, tak jak o tom píše Pán v Bhagavadgítě v kapitole třináct?“

Odpověď:

Ano, jde o totéž. Ale mentální pochopení, že existuje pole a ten, kdo pole poznává, není skutečná rozlišovací schopnost. Je to jen informace o rozlišovací schopnosti, a ne rozlišovací schopnost samotná. Dozvědět se něco o existenci mléka není totéž jako znát jeho chuť. Pouze jste si o rozlišovací schopnosti přečetli v Bhagavadgítě. Třináctá kapitola Bhagavadgíty je přímo nazvána „Jóga rozlišování mezi polem a vědomím pole“. Pochopení rozdílu mezi polem a tím, kdo ho poznává, je důležitá věc, ale skutečná rozlišovací schopnost není jen mentální porozumění.

Rozlišovací schopnost se v sanskrtu a hindí nazývá Vivéka a je jedním z nejvýznamnějších faktorů na duchovní cestě. Rozlišovací schopnost má v nějaké míře každý. Neexistuje člověk, který by ji, alespoň velmi málo, neměl. Rozlišovací schopností (Vivéka) je vnitřní vnuknutí, že je něco správné nebo naopak nesprávné. Přichází ke všem, ale záleží na tom, zda ho následujeme nebo ne.

Jak můžeme rozlišovací schopnost prohlubovat? Rozlišovací schopnost se nerozvíjí čtením duchovní literatury a posloucháním duchovních rozprav, ale následováním toho, co je správné, a upuštěním od toho, co je nesprávné. Začnete-li jednat správným způsobem, rozlišovací schopnost ve vás zesílí. Naopak, když ji v něčem, byť jde o něco drobného, neuposlechnete, zeslabí se.

Rozlišovací schopnost není součástí rozumových schopností. Používá náš intelekt jako prostředek, ale není na něm závislá. Odkud tato funkce pochází? Přímo od Boha.

Hledající se dostává do stádia, kdy k němu hlas rozlišovací schopnosti přichází, ale on, přestože ví, co je správné, jedná pod vlivem špatných zvyků z minula nesprávně. Vtisky jsou v něm tak hluboce zakořeněny, že udělá chybu a potom lituje. Takhle to pokračuje tak dlouho, dokud v něm

lítost nepřevládne nad bývalými návyky. Potom začne hledající vítězit a přestane opakovat stejné chyby.

Ve třinácté kapitole se klade důraz na to, aby se pozorovatel nenechal strhnout přitažlivostí pole a zůstával od něj odpoután.

*Bože, očisti naši mysl,
Dej, necht' toužíme sloužit světu
a netoužíme po službě od druhých,
S myšlenkou na Tebe
necht' jsme schopni plnit dobře své povinnosti ve světě,
Dej, necht' nalezneme útočiště u Tvých nohou.*